

บทความวิจัย

การศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
พื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*

A Study of Potential and Guidelines for Developing
Agritourism Destination in Khuan Si Sub-District, Ban Na San
District, Surat Thani Province

เสาวนันท์ ขวัญแก้ว¹

Saowanant Kwankaew²

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,
272 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University,
272 Surat-Nasan Road, Khun Taleay, Subdistrict, Mueang Surat Thani District,
Surat Thani Province 84100

* Corresponding author E-mail: j_kwankaew@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 14 กันยายน 2566 วันที่แก้ไขบทความ : 18 กันยายน 2566

วันที่ตอบรับ : 24 ธันวาคม 2566 วันที่เผยแพร่ : 24 ธันวาคม 2566

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง “ การศึกษาศักยภาพเชิงพื้นที่และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ” คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, พ.ศ. 2565

¹ ดร.เสาวนันท์ ขวัญแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² Dr.Saowanant Kwankaew, Lecturer of Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University,

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพเชิงพื้นที่ต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และนำเสนอแนวทางการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากเกษตรกร 40 คน หน่วยงานภาครัฐ 5 คน เอกชน 5 คน ผู้นำชุมชน 10 คน จำนวน 8 ชุมชน โดยการสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กาสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่มเพื่อถอดบทเรียน และวิเคราะห์สรุปข้อมูลที่ได้และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์ส่วนประกอบแล้ว

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพเชิงพื้นที่ที่ค้นพบคือ มีสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรแบบหลากหลายและสมบูรณ์ มีไม้ผลที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ มากมาย อีกทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยววัฒนธรรมที่หลากหลาย เหมาะแก่การพัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนสิ่งที่ควรส่งเสริมและพัฒนาในพื้นที่คือ ขาดการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมถึงการปรับปรุงแหล่งน้ำให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน รวมถึงขาดการส่งเสริมอาชีพและการลงทุนอย่างเป็นรูปแบบ และขาดโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยว การฝึกอบรมเกษตรกร การพัฒนากิจกรรมหรือบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดการแหล่งทุน และขั้นปฏิบัติการ โดยการจัดทำบัญชีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การอำนวยความสะดวก การรักษาความปลอดภัย การสร้างตลาด และการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ: ศักยภาพเชิงพื้นที่, แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

This research aims to study the spatial potential for developing the agritourism destination and laying down the guidelines for transforming the area in Khuan Si sub-district, Ban Na San District, Surat Thani Province into an agritourism destination. This study adopted a qualitative research method by collecting data from key informants including 40 farmers, 5 government sector officers, 5 private sector staffs, 10 leaders from 8 communities. Data from interviews, observation and group discussions including the componential analysis were summarized and analysed to obtain a lesson learned.

According to the study result, the spatial potential was found as follows. The geographic area contained diverse and complete agricultural areas. They produced many nationally famous fruits and had many cultural tourist attractions. This area was suitable for transforming into an agritourism destination. However, it required promotion and development in some issues including lack of local economic development, improving water sources to meet the needs of the people, lack of formal career and investment promotion and lack of opportunities for local economic and social development to accomplish the sustainable development.

The guidelines for developing the agritourism destination are as follows. In the stage of preparation, an action plan should be worked out to promote and develop the agritourism, farmer training, tourism activities or services, tourist attraction, participants and capital management. In the stage of action, a list of agritourism destinations, facilitation, security, market creation and public relations should be established.

Keywords: Spatial Potential, Guidelines for Developing Tourist Attraction, Agritourism Destination

1. ความนำ

เมืองไทยเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยร่วมกับธรรมชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด อาชีพเกษตรกรจึงถือเป็นรายได้หลักมาอย่างช้านาน แม้ในปัจจุบันคนรุ่นใหม่จำนวนมากจะเลือกเข้ามาหางานทำในเมืองหลวงรวมถึงเลือกทำงานประเภทอื่น ๆ มากขึ้น แต่เกษตรกรก็ยังถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยสร้างผลผลิตให้กับคนไทยและอีกหลายล้านคนบนโลกมีอาหารดี ๆ ได้ทานเพื่อดำรงชีวิตอยู่ตลอดทั้ง ๆ ที่ภาคเกษตรกรรมนั้นมีความสำคัญต่อสังคมไทยในชนบทมานาน แต่ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ นั้น ยังคงมีปัญหาด้านการผลิต ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากความรู้น้อยและยากจน ส่งผลให้เกษตรกรไทยเป็นการผลิตแบบรายย่อยที่มีที่ดินขนาดเล็กเพื่อการทำมาหากิน ขาดการวางแผนจัดการที่เป็นระบบ โดยรูปแบบการผลิตเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่ช่วยลดความแปรผันของรายได้ (เชาวนภา เพชรรัตน์, พรรชชาดา โพธิ์เชิด และเบญจพร เขื่อนสูงศ์, 2562, หน้า 1-5) จากข้อมูลการทำเกษตรของภาคใต้ พบว่า ภาคใต้ของไทย มีครัวเรือนทำการเกษตรทั้งสิ้นประมาณ 1,021,479 ราย โดยมีผลผลิตสำคัญ ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้สวนผสมจำพวกผลไม้ โดยเฉพาะผลไม้ ที่เมื่อมองภาคใต้กับภาคตะวันออก ผลผลิตของพื้นที่ที่มีคุณภาพแทบไม่ต่างกัน ดังเช่นในจังหวัดจันทบุรีมีการรวมกลุ่มกันของชาวสวนเกษตรกรที่เข้มแข็งส่งผลให้เกิดเป็นอุตสาหกรรมผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยและมีวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากกว่า 31 แห่ง (Agrinewsthai, 2023) แต่ภาคใต้ซึ่งมีผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปีไม่ได้ไม่น้อยกว่ากันเลย แต่ขาดการบริหารจัดการทั้งการส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการค้า รวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มและการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (จิรนนท์ เข็มขันธุ์, 2661, หน้า 162-167) จึงส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะผลไม้ของภาคใต้นั้น มีราคาตกต่ำและราคาถูกลง ทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้สินจำนวนมาก

พื้นที่อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ที่มีความชื้นชื้อและมีชื่อเสียงทางการเกษตรโดยทุนเดิมอยู่แล้ว เช่น เงาะโรงเรียนบ้านนาสาร เป็นต้น แต่พอมองกลับมาในพื้นที่อำเภอบ้านนาสาร พบว่า มีการเพาะปลูกพืชพรรณทางการเกษตรจำนวนมาก ไม่เพียงแคเงาะพันธุ์พื้นบ้านที่มีชื่อเสียงเท่านั้น ยังมีไม้ผลชนิดอื่น ๆ ประกอบด้วย มังคุด ลองกอง ทุเรียน ทั้งทุเรียนพันธุ์พื้นบ้านและทุเรียนพันธุ์นิยมของผู้บริโภคทั่วไป แต่ด้วยที่มีการเพาะปลูกกันจำนวนมากของเกษตรกรนั้น ส่งผลให้ในช่วงฤดูออกผลหรือฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตนั้น ทำให้ราคาของผลผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำ และด้วยความรู้ของเกษตรกรที่มีไม่มากพอสำหรับการบริหารจัดการให้ครบวงจรนั้น ส่งผลให้เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยได้รับผลกระทบในเรื่องค่าใช้จ่าย อันจะมาสู่ผลกระทบทางด้านอื่น ๆ แก่ครอบครัวของเกษตรกรเอง ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นอีกพื้นที่ที่มีการทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสวนผลไม้ผสม อาทิ การเพาะปลูกสวนทุเรียน มังคุด ลองกอง และเงาะ เป็นต้น ซึ่งพันธุ์เงาะที่โด่งดังในพื้นที่คงหนีไม่พ้น เงาะโรงเรียนบ้านนาสาร ที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมาก แต่ทว่า เกษตรกรผู้ทำการเพาะปลูกนั้นก็กลับมีชีวิตที่ค่อนข้างลำบาก ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการเกษตรที่สูงและราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลควนศรียังไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น จากการตรวจสอบข้อมูลจากการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนฐานรากแบบบูรณาการ โดยเครือข่ายวิศวกรสังคมในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสารนั้น พบว่า ประชาชนในพื้นที่เห็นด้วยกับการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตรในพื้นที่ เนื่องจากเป็นแนวคิดและโมเดลที่สามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในด้านของรายได้ และราคาผลผลิตที่ตกต่ำได้ โดยมีแนวคิดหลักจากการบริหารจัดการอุตสาหกรรมผลไม้นิเวศวันออกของประเทศไทย ซึ่งจากการที่เกษตรกร จะทำการส่งออกโดยตรงไปยังพ่อค้าคนกลาง อาจถูกกดราคาผลผลิตแต่หากมีการรวมกลุ่มเล็ก ๆ ภายในชุมชน ต่อยอดพัฒนาและสามารถสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรได้นั้น จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่มากขึ้น (ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป, 2557,

หน้า 310) (พยอม ธรรมบุตร, 2564) เกิดการกระจายสินค้าผ่านนักท่องเที่ยวและผู้บริโภคโดยตรง และส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จึงเป็นเพียงก้าวเล็ก ๆ ที่สามารถขับเคลื่อนให้หลากหลายภาคส่วนในพื้นที่โดยเฉพาะองค์ท้องถิ่น เกษตรกร และประชาชนในพื้นที่ ได้มีโอกาสเสนอแนวทาง ข้อคิดเห็นเพื่อการพัฒนาพื้นที่ตามหลักการจัดการเชิงพื้นที่โดยประชาชนเป็นคนดำเนินการพัฒนา เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสารอย่างเป็นทางการ จะนำมาซึ่งการสร้างรายได้ให้แก่คนในพื้นที่ไม่เฉพาะเกษตรกร แต่ยังรวมกลุ่มประชากรอื่น ๆ ที่สามารถต่อยอดให้เกิดการค้าขาย รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ ก็จะได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอีกด้วย

2. กระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

กระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเน้นการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลควนศรี ในการเสนอแนวทางการพัฒนาร่วมกันทั้ง 8 ชุมชน อีกทั้งทำการวิเคราะห์ศักยภาพเชิงพื้นที่ของตำบลควนศรีในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคต ในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 40.54 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 25,340 ไร่

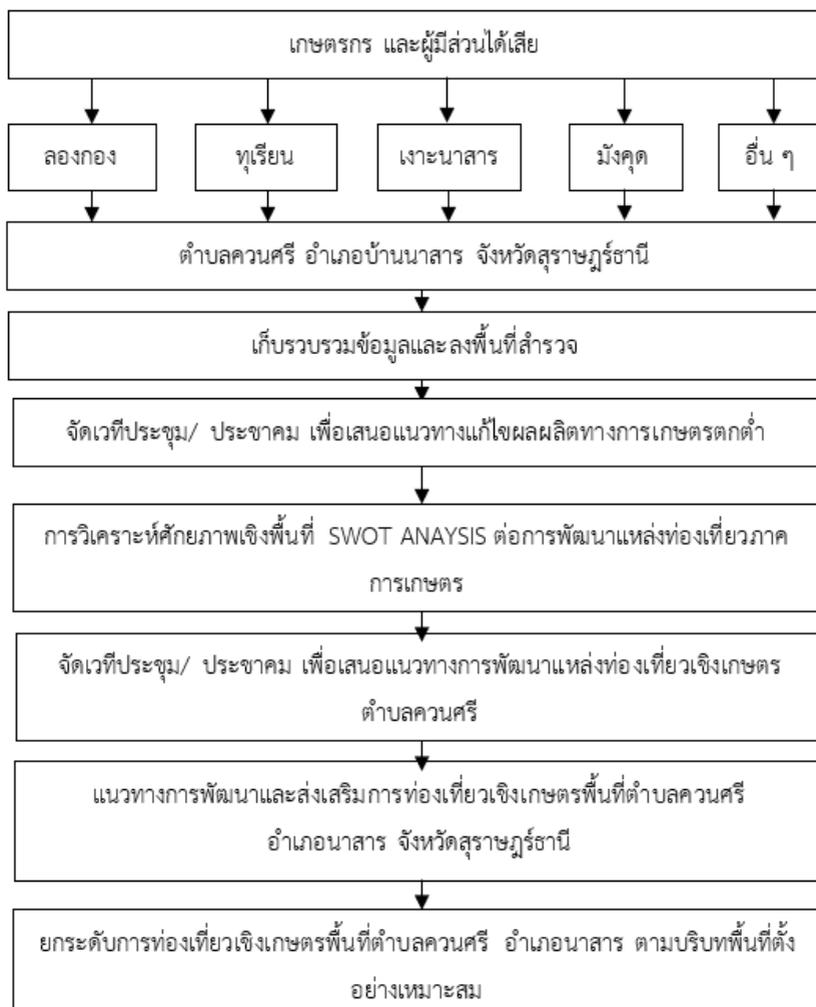
โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลควนศรี จำนวน 60 คน โดยทางผู้วิจัย ได้ทำการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกผลไม้ ไม้ผล พืชผลต่าง ๆ ในพื้นที่ตำบลควนศรี จำนวน 8 ชุมชน ๆ ละ 5 คน รวม 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 10 คน (ภาคส่วนธุรกิจการท่องเที่ยว 5 คน และหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน)

3. กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ที่ให้ความสนใจในการพัฒนา และยกระดับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จำนวน 10 คน

เมื่อทำการลงพื้นที่ศึกษาตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ตัวแปรและเหตุที่สำคัญต่อการศึกษารท่องเที่ยวเชิงเกษตร เนื่องจากสภาพพื้นที่ของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร เป็นแหล่งเกษตรกรรม การทำสวนผลไม้ขนาดใหญ่ แต่ยังคงขาดการยกระดับและพัฒนาให้พื้นที่เกษตรกรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่จะสามารถสร้างรายได้และก่อให้เกิดอาชีพทางภาคการท่องเที่ยวในอนาคต ทางผู้วิจัยจึงมองเห็นศักยภาพและจุดเด่นในพื้นที่ ที่เหมาะสมกับจุดเน้นหลักของมหาวิทยาลัยคือ เกษตรและอาหารแปรรูป ที่สามารถยกระดับคนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน โดยผู้วิจัยมีกรอบคิดเพื่อการพัฒนา ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดเพื่อการพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

แนวทางการพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อการพัฒนาพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผลการดำเนินการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาศักยภาพเชิงพื้นที่ต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อทำการตรวจสอบพื้นที่ทำการเกษตร รวมถึงการแบ่งแยกพื้นที่เกษตร ตำบลควนศรี มีพื้นที่ประมาณ 0.21 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 0.52 ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำไปสู่การวางแผนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทางผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จากการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน ปี พ.ศ. 2563 โดยทางผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท ตามหลักการแบ่งประเภทการใช้ที่ดิน 5 ประเภทหลักของกรมพัฒนาที่ดิน คือ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้พื้นที่เมืองและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ผลการศึกษาพบว่า ใน ปี พ.ศ. 2563 ตำบลควนศรีมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพียง 4 ประเภท กล่าวคือ ไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทป่าไม้หลงเหลืออยู่ในพื้นที่ เมื่อพิจารณาทั้ง 4 การใช้ที่ดิน พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่หนึ่ง มีพื้นที่ประมาณ 36.56 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 90.17 ของพื้นที่ทั้งหมดทั้งตำบลควนศรี รองลงมาคือ พื้นที่เมืองและสิ่งปลูกสร้าง มีพื้นที่ประมาณ 3.45 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 8.51 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีพื้นที่ประมาณ 0.33 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 0.81 และพื้นที่แหล่งน้ำ ถือเป็นพื้นที่

ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินน้อยที่สุดในตำบลควนศรี มีพื้นที่ประมาณ 0.21 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 0.52 ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2 ผลการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรมตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จากการศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใน ปี พ.ศ. 2563 โดยการแบ่งประเภทการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท ตามหลักการแบ่งประเภทการใช้ที่ดิน 5 ประเภทหลักของกรมพัฒนาที่ดิน คือ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เมืองและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่แหล่งน้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ในหัวข้อที่ 1.1 นั้น ทางผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หลังลึกถึงการ उपयोगที่ ดินที่ ระบุถึงพืชพรรณต่าง ๆ ในตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาการใช้ที่ดินในพื้นที่แบบละเอียด พบว่า การใช้ที่ดินที่มีพื้นที่มากที่สุด 3 อันดับแรกของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ พื้นที่เพาะปลูกยางพารา มีพื้นที่ประมาณ 22.26 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 54.90 ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบลควนศรี รองลงมาคือ พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ประมาณ 7.92 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 19.54 และอันดับที่สามคือ พื้นที่ลุ่ม มีพื้นที่ประมาณ 2.91 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 7.18 ของพื้นที่ทั้งหมดทั้งตำบลควนศรี เมื่อทำการศึกษาถึงพื้นที่ทำการเกษตรประเภทไม้ผลหรือผลไม้ ในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถยกระดับเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้นั้น พบว่า พื้นที่เพาะปลูกไม้ผลที่มีมากที่สุด ในตำบลควนศรี คือ พื้นที่เพาะปลูกเงาะ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ประมาณ 2.13 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 5.26 ของพื้นที่ทั้งหมดของตำบลควนศรี รองลงมาคือ พื้นที่เพาะปลูกไม้ผลผสม คือ สวนผสม รองลงมาคือ พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนกลางสาด ลองกอง และมังคุด ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยใช้เครื่องการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการศึกษาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลงพื้นที่อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการถอดบทเรียนและค้นหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ โดยตำบลควนศรี ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านควนมหาชัย หมู่ 2 บ้านควนศรี หมู่ 3 บ้านโคกเหรียญ หมู่ 4 บ้านวังใหญ่ หมู่ 5 บ้านมอเก็ด หมู่ 6 บ้านควนเนียง หมู่ 7 บ้านควนพรุพี หมู่ 8 บ้านควนวัด ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น

2.1 ผลการศึกษาจุดแข็งของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จุดแข็ง (Strengths) คือ จุดเด่นหรือจุดแข็ง (ข้อได้เปรียบ) เป็นผลมาจากปัจจัยภายใน ซึ่งเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีประกอบด้วย

1) อยู่ใกล้กับที่ตั้งอำเภอมืองสุราษฎร์ธานี มีระยะเวลาการเดินทางประมาณ 61 กิโลเมตร ซึ่งใช้เวลาการเดินทางไปยังอำเภอมืองสุราษฎร์ธานี เพียง 1 ชั่วโมง สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากอำเภอมืองสุราษฎร์ธานี มายังพื้นที่ตำบลควนศรีได้

2) การประกอบอาชีพของประชากรในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก กว่าร้อยละ 96 รองลงมา คือ การประมงน้ำจืด สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและเสริมกิจกรรมต่าง ๆ จากการประกอบอาชีพหลักได้

3) มีพระอริยะสงฆ์ที่มีชื่อเสียง เป็นที่เคารพกราบไหว้แก่บุคคลโดยทั่วไป คือ พ่อท่านคงแก้ว ท่านเป็นผู้สร้างวัดพร้อมกับตาปะขาว คือ วัดควนศรี ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานของพ่อท่านคงแก้ว เป็นที่นับถือของชาวตำบลควนศรี และประชาชนทั่วไป

4) มีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่น ผลไม้ตามฤดูกาล เงาะ โรงเรียนนาสาร ทุเรียน ลองกอง มังคุด และไม้เศรษฐกิจเช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

5) มีสถานที่บริการหรือธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว รองรับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพียงพอ ประกอบด้วย

- ร้านอาหารเพื่อรองรับคณะทัวร์ (ขนาดใหญ่) จำนวน 29 แห่ง
- โรงแรมที่ได้รับมาตรฐานระดับกลางถึงสูง จำนวน 3 แห่ง

(ไม่นับรวมที่พักและรีสอร์ทขนาดเล็กจำนวนมาก)

- ปั้มน้ำมันขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึงน้ำมันหลอดแก้ว จำนวน 24 แห่ง

- ร้านซ่อมรถยนต์/จักรยานยนต์ จำนวน 9 แห่ง
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 8 แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง

6) มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชื่อมโยงจากภาคการเกษตร เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- ลำห้วย จำนวน 2 สาย
- หนองน้ำ จำนวน 6 แห่ง
- คลอง จำนวน 4 สาย
- แม่น้ำ จำนวน 1 สาย
- ฝาย จำนวน 2 แห่ง
- บ่อน้ำตื้นสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง

2.2 ผลการศึกษาจุดอ่อนของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จุดอ่อน (Weaknesses) คือ จุดด้อยหรือจุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ เป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

- 1) ขาดการยกระดับและการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จึงขาดโอกาสของการส่งเสริมเศรษฐกิจของตำบล
- 2) ไม่มีการปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการประมงให้มีศักยภาพตอบสนองความต้องการของประชาชน
- 3) ขาดการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาภาคการเกษตร
- 4) มีการเข้าถึงพื้นที่ค่อนข้างยากลำบากในบางพื้นที่ ขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นตัวการสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ตำบลควนศรี
- 5) ขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านการเกษตร ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ดึงเอาจุดเด่นของตำบลมาพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม
- 6) ขาดการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การลงทุน และการพาณิชย์กรรมอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 ผลการศึกษาโอกาสของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

โอกาส (Opportunities) คือ เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์ หรือส่งเสริมการดำเนินงานของตำบลควนศรี โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในผู้ประกอบการที่ดีจะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ โดยการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดเวลา เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและการแข่งขันในตลาด และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น โดยตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการต่อในเรื่องการพัฒนาทางการท่องเที่ยวได้ ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

- 1) มีโอกาสในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรหลักของทาง อำเภอบ้านนาสาร และของทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ในอนาคต
- 2) ตลาดเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรขนาดใหญ่ในพื้นที่อำเภอ บ้านนาสาร สัดส่วนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม กว่าร้อยละ 96 ของพื้นที่ทั้งหมด

3) มีวัตถุดิบและทรัพยากรทางการเกษตรที่หลากหลาย อันจะนำมาสู่โอกาสในการพัฒนาในอนาคต

4) มีแนวโน้มการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรสู่ตลาดภายนอกจำนวนมากในอนาคต

5) เป็นตำบลหนึ่งที่มีผลผลิตไม้ผลจำนวนมาก สามารถยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปทางการเกษตรได้ในอนาคต

2.4 ผลการศึกษาภัยคุกคามของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

อุปสรรค (Threats) คือ เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลเสียต่อธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย

1) เกิดการแข่งขันทางการตลาดผลผลิตทางการเกษตรค่อนข้างสูงในพื้นที่อำเภอบ้านนาสาร

2) ตำบลอื่น ๆ ในพื้นที่บ้านนาสารมีศักยภาพคล้ายคลึงกันในการยกระดับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร

3) การพัฒนาการท่องเที่ยวทางการเกษตรอาจไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ได้เสมอไป

4) กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวเนื่องกับธุรกิจทางการเกษตรอาจไม่เปิดกว้างสำหรับทุกกลุ่มมากนักเมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติอื่น

3. การเสนอแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง การศึกษาศักยภาพแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทางผู้วิจัยได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลควนศรี ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการระดมความคิดเห็นเพื่อสะท้อนสภาพปัญหา

ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร และแนวทางในการพัฒนา รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลควนศรี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคต โดยแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทางผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

3.1 การเสนอแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อหน่วยงานภาครัฐ เป็นผลมาจากการศึกษาวิเคราะห์พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลควนศรี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อนำมาเสนอแนวทางโอกาสความเป็นไปได้ ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในอนาคต ประกอบด้วย

1) หน่วยงานท้องถิ่นต้องมีนโยบาย เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยยึดหลักการพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีพื้นที่นำร่องในการส่งเสริมเศรษฐกิจทางการเกษตร เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมแก่ตำบลควนศรี

2) หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานทางการท่องเที่ยว เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและให้องค์ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ประชาชนหรือเกษตรกรในพื้นที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรสู่พื้นที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคต

3) หน่วยงานท้องถิ่น ต้องสร้างศูนย์ประสานงานในการขับเคลื่อน รวมถึงส่งต่อบริการ เพื่อการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการเกษตรในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ทางการเกษตร โดยเฉพาะในปัจจุบัน มีการส่งเสริมการเกษตรอัจฉริยะจากนโยบายทางรัฐบาล เพื่อการดึงงบประมาณและยกระดับเศรษฐกิจชุมชนฐานรากสู่การพัฒนาเป็นเมืองการท่องเที่ยวเกษตรอัจฉริยะในอนาคต

4) หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน การท่องเที่ยวควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เยาวชน หรือผู้ที่สนใจในการเพิ่มทักษะ Re-Skill และ Up-Skill ทางด้านการยกระดับการท่องเที่ยวชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรใน อนาคต

5) หน่วยงานท้องถิ่น ต้องเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกลุ่มวิสาหกิจ และกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกลุ่มโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นตัวนำในการขับเคลื่อนดังกล่าว อันจะนำมาสู่ความเข้มแข็งของเครือข่ายในระดับ ชุมชนและระดับท้องถิ่นต่อไป

3.2 การเสนอแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อภาคประชาชนหรือเกษตรกร ในพื้นที่ซึ่งในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อภาคประชาชนหรือเกษตรกรใน พื้นที่ตำบลควนศรีนั้น ทางผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยการขับเคลื่อนหลักนั้นต้องอยู่ที่ภาคส่วนประชาชน และเกษตรกรในการให้ความร่วมมือหรือรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างเศรษฐกิจจากพื้นที่ทำ การเกษตร โดยมีแนวทางในการเสนอแนะ ดังนี้

1) ประชาชนในพื้นที่ และเกษตรกรผู้มีพื้นที่ทำการเกษตร ต้องเปิดใจ ในการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ จากเดิมเป็นการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว กล่าวคือ เป็นการทำ เกษตรกรรมโดยการขายส่งผลผลิตสด เช่น การทำสวนผลไม้ เมื่อผลไม้ออกผลก็นำผล ดังกล่าวส่งต่อพ่อค้าคนกลาง ซึ่งทางเกษตรกรจะถูกกดราคาโดยพ่อค้าคนกลางที่เข้ามา รับซื้อในราคาต่ำ เป็นต้น สู่การพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตรเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อการเพิ่มรายได้จากการเข้ามาเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวในอนาคต

2) ประชาชนในพื้นที่ และเกษตรกร ต้องมีความเข้มแข็งในการ รวมกลุ่ม รวมถึงมีการศึกษาองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตร เข้าสู่พื้นที่ ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งในส่วนของ การดำเนินธุรกิจรายเดี่ยว

ในรูปแบบเอกชน หรือการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน เป็นต้น อันจะนำมาสู่การสร้างรายได้ สร้างอาชีพ จากการใช้พื้นที่ทางการเกษตร เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเต็มรูปแบบ

3) ประชาชนในพื้นที่ และเกษตรกร ต้องให้ความร่วมมือในการเข้ามาดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคส่วนธุรกิจ เอกชน หรือภาคประชาชน ด้วยกันเอง เพื่อช่วยกันในการวางแผนและสร้างโอกาสให้กับพื้นที่ในการก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสมบูรณ์ในอนาคต

3.3 การเสนอแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อภาคส่วนธุรกิจการท่องเที่ยวหรือภาคส่วนเอกชนซึ่งในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อภาคส่วนธุรกิจการท่องเที่ยวหรือภาคส่วนเอกชนนั้นทางผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของภาคส่วนดังกล่าวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมและมอบโอกาสให้กับเกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่ร่วมกัน โดยเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนในหลากหลายด้าน เช่น เครื่องมือ เทคโนโลยี หรือเงินทุน แก่กลุ่มเกษตรกรชุมชน เป็นต้น โดยทางผู้วิจัยได้เสนอแนวทางแก่ภาคส่วนธุรกิจและภาคเอกชน ดังนี้

1) ภาคส่วนธุรกิจทางการท่องเที่ยว ทางการเกษตร และภาคเอกชน ควรให้การสนับสนุนแก่ภาคประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการเกษตร ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือหรือทำข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นที่การท่องเที่ยว ผ่านการสร้างเครือข่ายหรือโครงการต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR ที่หน่วยงานภาคเอกชนจะปฏิบัติต่อพื้นที่ได้อย่างสมบูรณ์ในเรื่องการสนับสนุนงบประมาณ และองค์ความรู้ในด้านการต่อยอดหรือขับเคลื่อนชุมชนทางด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

2) ภาคส่วนธุรกิจทางการท่องเที่ยว ทางกาเรขษตร และภาคเอกชน ควรให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่กลุ่มเกษตรกร และร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบายหรือการส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เห็นผลเป็นรูปธรรมแก่เกษตรกรในพื้นที่ตำบลควนศรีในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของข้อจำกัดต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนแก่ภาคประชาชนหรือเกษตรกรในพื้นที่ได้ เพื่อไม่ให้เกิดการชะงักในการพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลควนศรี

4. โอกาสในการพัฒนาเชิงพื้นที่สู่ความสำเร็จ

สำหรับการศึกษาในเรื่อง การศึกษาแนวทางและโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการส่งเสริมให้พื้นที่ตำบลควนศรี ก้าวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับอำเภอและจังหวัดในอนาคต โดยสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของ (พัทธ์ยมล สือสวัสดิ์ วณิชย์, 2558, หน้า 103) ที่ได้ใช้แนวทางนำทฤษฎีใหม่มาประกอบในการดำเนินงานเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อการส่งเสริมชุมชน แต่ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางและสร้างโอกาส โดยพื้นที่ชุมชนตำบลควนศรี เป็นที่ตั้งในการพัฒนา โดยยึดจุดแข็งของพื้นที่ ที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมกว่าร้อยละ 90 เข้ามาเป็นแรงขับเคลื่อนหลักในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม ของเกษตรกรตำบลควนศรีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและคนในพื้นที่ในการถอดบทเรียนและวางแผนสร้างโอกาสให้กับพื้นที่ศึกษา

5. บทส่งท้าย

การดำเนินการศึกษาแนวทางและโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนประชาชนและเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการถอดบทเรียนแนวทางการพัฒนาและโอกาสในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลควนศรี ผู้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทางผู้วิจัยได้พิจารณาและค้นพบว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง ส่วนใหญ่ทำการเกษตรเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกทั้งสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์จะเห็นถึงพื้นที่ที่กว้างร้อยละ 90 เป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่มีความสมบูรณ์ อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวมีไม้ผลซึ่งถือเป็นที่ยอดนิยมในระดับชาติ เช่น เงาะ ทุเรียน ลำไย และมังคุด และมีสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนสถานบริการด้านการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ โดยกระบวนการศึกษาสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษาศักยภาพเชิงพื้นที่ถึงโอกาสในการส่งเสริมให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร จาก 8 หมู่บ้านของตำบลควนศรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงมากต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากกระบวนการศึกษาศักยภาพเชิงพื้นที่ที่เน้นการศึกษาสถานการณ์และแนวทางการพัฒนา โดยทางผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวางแผนการพัฒนาพื้นที่ตำบลควนศรี ผู้การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอนาคต ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่ได้สะท้อนความคิดเห็นดังกล่าว โดยสรุปพบว่าตำบลควนศรี นั้น เป็นจุดหลักที่สามารถสร้างการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ อีกทั้งโอกาสของพื้นที่ที่จะได้รับในอนาคตมีแนวโน้มค่อนข้างสูง เช่น มีโอกาสในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรหลักของทางอำเภอบ้านนาสาร และของทางจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ในอนาคต และตลาดเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรขนาดใหญ่ในพื้นที่อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัด

สุราษฎร์ธานี โดยทางผู้วิจัยได้ทำการเสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชนและเกษตรกร และภาคเอกชน โดยเน้นหน่วยงานภาครัฐที่ต้องเป็นส่วนในการวางแผนและสนับสนุนทั้งในเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวในพื้นที่ตำบลควนศรี ซึ่งทั้ง 3 ส่วนหลักต้องเกิดความร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม อันจะนำมาสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อนำตำบลควนศรี ก้าวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอบ้านนาสาร และจังหวัดสุราษฎร์ธานีในอนาคต

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวทางและโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาพื้นที่ทำการเกษตรในภาพรวมของพื้นที่ตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยเพียง 6 เดือน จึงอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาวิจัยในเชิงรายละเอียด
2. ผู้ที่ให้ความสนใจในการศึกษาครั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เข้าไปเพื่อสร้างความถูกต้องของข้อมูล และเป็นตัวอย่างของการพัฒนาหรือวางแผนการขับเคลื่อนในอนาคต
3. งานวิจัยครั้งนี้ มีการใช้เครื่องมือ SWOT Analysis มาเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งต้องเป็นการสะท้อนความคิดเห็นและการระดมข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากภาคส่วนประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจมีข้อมูลบางอย่างที่เกิดความผิดพลาด ผู้ที่สนใจศึกษาต้องพิจารณาเรื่องความถูกต้องของข้อมูลผ่านการอ้างอิงในครั้งถัดไป

Reference

- Agrinewsthai. (2023). Opening 31 agricultural tourism parks Chanthaburi Province, 2023, serving tourists this April - June. Retrieved on 2 December 2023, from https://www.agrinewsthai.com/news/61755?fbclid=IwAR1GaemZvOMLYQfxotVKOmI-DmTAU554f9YpzeL8ETOZbrV7VSN_5Gi1P-o
- Chaowana Phetcharat, Pratchada Phocherd and Benjaporn Khueansuwong. (2019). Structural changes of agricultural production in rural Thailand: lessons from the Townsend Thai Data. Bangkok: Thailand Science Research and Innovation. Retrieved on 10 October 2023, from <https://www.pier.or.th/abridged/2019/14/>
- Jiranan Khemkhan. (2018). The Perspective of Agro Tourism Development in Thailand. King Mongkut's Agricultural Journal, 36(2), 162.
- Natthaphong Chaisaengprathip. (2014). Agricultural tourism business models and processes. Veridian E-Journal, 7(3), 310. Retrieved on 12 October 2023, <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/20478/23457>
- Payom Thammabut. (2021). Approaches for Sustainable Integrated Tourism Development in Phitsanulok Province, Thailand. The Journal of Development Administration Research, 11(1), 187.
- Phatthayamol Sueasawatwanit. (2015). A model for effective management of agritourism businesses in eastern Thailand. Silpakorn University Journal, 35(1), 103.

